

Тамара Марценюк

По світу по освіту

**посібник із міжнародного
стипендійного навчання**

**Київ
«Смолоскип»
2015**

УДК 378.014.543.3(100)(035)

ББК 74.58(0)ж.я2

M29

Посібник про міжнародне стипендійне навчання написано на основі власного досвіду авторки та її знайомих і друзів. Перший розділ містить узагальнену і класифіковану інформацію про міжнародні освітні стипендійні програми, огляд найпопулярніших міжнародних програм, перелік джерел отримання інформації. Окрему увагу приділено тематиці навчання і дослідження у Скандинавії. У Розділі 2 йдеться про специфічні програми — Літні школи — які надають можливість поєднувати науку і туризм. Третій розділ стосується того, як успішно подати аплікаційні документи на міжнародну програму. Посібник стане у нагоді школярам, студентам, випускникам і загалом людям, які бажають вчитися за кордоном, зокрема на стипендійних програмах.

ISBN 978-617-7173-34-1

(ТОВ «Смолоскип»)

ISBN 978-966-1676-91-5

(МБФ «Смолоскип»)

© Тамара Марценюк, 2015

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. МІЖНАРОДНІ ОСВІТНІ СТИПЕНДІЙНІ ПРОГРАМИ: ЗНАЙДИ СВОЄ МІСЦЕ У СВІТІ	9
1.1. Узагальнена і класифікована інформація про програми	14
1.2. Короткий огляд найпопулярніших програм	26
1.3. Навчання і дослідження в Скандинавії	101
1.4. Джерела отримання інформації (перелік корисних онлайн ресурсів і розсилок)	107
Розділ 2. КАНІКУЛИ З КОРИСТЮ: МІЖНАРОДНІ ЛІТНІ ШКОЛИ	109
2.1. Як вдало поєднувати науку і туризм, або Якими бувають Літні школи	109
2.2. Приклади різноманітних літніх шкіл	112
Розділ 3. ЯК УСПІШНО ПОДАТИ АПЛІКАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ НА МІЖНАРОДНУ ПРОГРАМУ	122
3.1. Аплікаційні документи для подання на міжнародну програму	123
3.2. Мотиваційний лист — найважливіший аплікаційний документ	137

Вступ

Ви вірите, що досвід навчання чи дослідження за кордоном зробить Ваше життя більш розмаїтим? Ви прагнете, аби перед вами постали нові виклики? Ви можете і не здогадуватися, скільки грантових можливостей існує перед українськими студентами, викладачами, активістами громадянського суспільства чи просто людьми, які хочуть активно жити. Вчитися ніколи не пізно — і ви можете в цьому переконатися!

Цей посібник я вирішила написати у результаті накопиченого Власного досвіду про міжнародні стипендійні програми, а також консультування із приводу цих програм. Протягом семи років (2004–2011) я працювала у відділі міжнародного співробітництва свого університету, де консультувала студентів і викладачів Моголианки щодо різноманітних міжнародних грантових поїздок, проводила презентації освітніх програм, приймала міжнародних студентів та дослідників, організовувала конференції та літні школи. Протягом п'яти років я читала авторські курси «Міжнародні освітні стипендійні програми: знайди своє місце у світі», «Навчання і дослідження в Скандинавії», «Канікули з користю: міжнародні Літні школи», «Як успішно подати аплікаційні документи на міжнародну програму» для курсів про все на світі «Кругозір» (<http://krugozir.com.ua>). Також чимало разів була запрошеною лекторкою на різноманітні освітні виставки,

де презентувала свій досвід. Також мною написано кілька популярних статей в українські видання про міжнародні стипендійні програми, подано інтерв'ю. Звісно ж, такий досвід не слід залишати осторонь, і тому я хочу ним поділитися.

Натомість зауважу, що наразі я не є професійною консультанткою із міжнародних стипендійних програм. Будучи дослідницею і викладачкою соціології, активно користуюся можливостями міжнародних грантів. Зокрема, коли я починала писати цей посібник, то викладала у Європейському університеті Віадріни (Німеччина), а завершувала уже в Канаді, Торонто (на дослідницькій програмі ім. Петра Яцика). Загалом маю досвід навчальних, дослідницьких і викладацьких візитів до Швеції, Шотландії, США, Канади, Норвегії, Німеччини, Англії, Фінляндії, Естонії, Бельгії, Литви, Угорщини, Австрії, Чехії, Польщі. Також важливо, що мій досвід не лише позитивний, а й негативний. Завжди поряд із успіхами йдуть невдачі, які потім доводиться переосмислювати, долати чи просто змиритися із ними. Я маю чимало друзів і знайомих, які також вчилися за кордоном, і тому посилаюся і на їхній досвід. Зазначу, що цей посібник не є проплаченою рекламою певних програм. Якщо я й пишу про щось, то вважаю це цікавим і вартим уваги.

Моє бажання поділитися інформацією про міжнародні стипендійні програми спричинили кілька мотивів. По-перше, я навчалася на цих програмах і мені дуже сподобалося. Досвід іншої культури, у тому числі академічної — корисний із погляду осмислення власної. По-друге, ця інформація є доступною для усіх, адже перебуває у вільному доступі. Головне — знати що і де шукати. І тому цей посібник — спроба систематизувати і класифікувати

важливу інформацію про міжнародні стипендійні програми, надати поради щодо апікаційних документів. По-третє, на мій погляд, чим більше українців і українок навчатиметься на міжнародних програмах, тим цікавішою і розмаїтішою може потім стати наша вітчизняна (передусім вища) освіта, яка поки що є далекою від ідеальної.

Посібник складається із трьох розділів. Перший Розділ «Міжнародні освітні стипендійні програми: знайди своє місце у світі» містить узагальнену і класифіковану інформацію про програми, короткий огляд найпопулярніших міжнародних програм, перелік джерела отримання інформації. Окрему увагу приділено тематиці навчання і дослідження у Скандинавії — моєму улюбленому регіоні світу стосовно міжнародного стипендійного навчання. У Розділі 2 йдеться про специфічні програми — Літні школи, що уможливають поєднання науки і туризму. Третій Розділ «Як успішно подати апікаційні документи на міжнародну програму» є найбільш практичним і стосується конкретних порад із приводу підготовки як апікаційних документів загалом, так і мотиваційного листа зокрема.

Олена Богдан, Олена Бойцун, Таня Браніцька, Тетяна Бурейчак, Антон Гаген, Ярослав Гадзінський, Галина Городецька, Ольга Гриценко, Володимир Гушулей, Олесь Дідух, Вірджинія Дронова, Олена Дудко, Ірина Єфанова, Альона Зоріна, Дзвінка Качур, Ганна Квіт, Остап Кривдик, Анна Лисюк, Ірина Миронова, Віталій Мороз, Євгенія Овсієнко, Михайло Петечук, Тетяна Пінська, Анастасія Рябчук, Анастасія Сальникова, Тимур Сандрович, Настя Сідельник, Марія Сидорович, Ян Тичківський, Ірина Троян, Ганна Царенко, Марина Шевцова поділилися своїми думками і досвідом із приводу міжнародного навчання, за що їм щиро вдячна. Окрема подяка Анні Лисюк за надані

приклади апікаційних документів. Всю цю інформацію подано у форматі цитування у кольорових прямокутниках, аби привернути увагу.

Зауважу, що текст посібника написано українською і англійською. Я зумисне не перекладала деяку інформацію про програми, адже передбачається, що ті, хто подаватиметься на програми, повинні досить добре знати англійську мову. Окрім того, завжди подано посилання на інформацію онлайн, тому є можливість перевірити її. Зверніть увагу, що часто дедлайни наступного року оновлюються, тому якщо Ви не встигли податися у цьому році, така можливість трапиться наступного.

Зичу Вам наснаги та енергії, аби втілити усі свої мрії та сподівання у міжнародному навчанні. Головне — спробувати, добре підготуватися і не журитись у разі невдачі. Освіта — це чудова можливість пізнати світ.

*Тамара Марценюк,
липень 2015 року*